

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på <http://books.google.com>

WIDENER

HN S07V 3

Scan
7656
4

Scan 7656.4

Harvard College Library

GIFT OF

THE VIKING CLUB

OF BOSTON

Received July 19, 1899

UGLEN

UGLEN

SKUESPIL I ÉN AKT

AF

GABRIEL FINNE

KØBENHAVN

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN)

FR. BAGGES BOGTRYKKERI

1893

Scan 7656.4

RECEIVED
YONKERS
LIBRARY

Harvard College Library.
Gift of
The Viking Club
of Boston.
19 July, 1899.

Af dette værk foreligger samtidig en tysk udgave.

PERSONERNE

ARTHUR HØIER, ingeniør.

GUNHILD, hans kone.

GRIMSGÅRD, doktor.

FRK. JORDAN, en veninde af Gunhilds moder.

BRITA, pige hos ingeniørens.

EN VAGABOND.

MOSJØEN.

Handlingen foregår hos ingeniørens, i en vogterbolig ved et jernbaneanlæg.

SCENEN

En rummelig, umalet bjælkestue med dør ud tilvenstre (for tilskuerne). En anden dør på den modsatte væg fører ud til køkkenet. Det eneste og meget brede vindu er på baggrundsvæggen. Midt i stuen ingeniørens vældige egetræs arbejdsbord med kartruller, tegnesager og bøger. Pianoforte i en krog. Ovn er på samme væg som døren til køkkenet. Sivplanter og høstløv er smagfuldt arrangeret rundt billeder på væggene.

Det er en eftermiddag i begyndelsen af oktober.

FØRSTE SCENE.

GUNHILD. INGENIØREN. FRK. JORDAN.
GRIMSGÅRD. PIGEN.

(Man bryder op fra middagsbordet. Herrerne tænder sine cigarer.)

GUNHILD.

Tak for mad, vennen min.

INGENIØREN.

Tak for maden, Gunhild.

GRIMSGÅRD.

For at komme tilbage til dette, frue: jeg har slet ikke sagt, at jeg ikke høiagter Arthurs fin-

følelse ligeoverfor sjø-ørreten. Jeg synes, det er pent, meget pent af ham —

INGENIØREN.

Kjære ven, vi skal tage os et parti schack og ikke tale mere om det dumme vrøvl.

GRIMSGÅRD.

— meget pent er det af ham, at han ikke har hjærte til at plage fisken ved at trække den ind efter en angel.

GUNHILD.

De kan gjerne tage Deres ord tilbage. Jeg vilde aldrig have tilgivet Dem, om De for alvor havde påstået, at Arthurs ulyst til at pine dyrene ikke var andet end nervøsitet.

INGENIØREN.

Så, lille Gunhild, han har jo ret. Det er jo en slags nervøsitet.

GUNHILD.

Fy skamme dig! Er det nervøsitet! Er det ikke, fordi du er så deilig, kanske!

GRIMSGÅRD.

Jeg har jo ikke sagt, at han ikke er deilig. Han har til og med i meget kort tid, i nogle uger kun, forbedret sig henimod grænsen af det ideale.

GUNHILD.

Der er aldrig et alvorligt ord i Dem, Grims-gård. De er bleven så ækkel. Bryd dig bare ikke om ham, Arthur.

INGENIØREN.

Jeg er sikker på, at ungen nu ligger og brøler.

GUNHILD.

Fy skamme dig, Arthur! «Ungen» —! «brøler»! Lille søde barnet vort kalder du «ungen»!

FRK. JORDAN

(der har korket flaskerne og stillet et par fade på en brikke).

Nu skal jeg straks se op til barnet, Gunhild.

BRITA

(kommer fra køkkenet).

Skal jeg bære af bordet?

FRK. JORDAN.

Nei, først skal du gå op med mad til doktorens folk. Kom nu, du skal ned i kjælderen og hente to flasker øl.

(De går.)

GRIMSGÅRD.

Jeg forstår egentlig ikke, hvordan Arthur tør spadsere ude i haven eller bortover stien. Han ved da vel, at han for hvert et skridt kværker en myre eller et andet insekt.

GUNHILD.

Skal jeg fortælle ham om det med sneglen igår, Arthur?

INGENIØREN.

Tøv, lille ven. Du er så forskruet. Jeg har jo sagt dig, at jeg i disse dage er i høieste grad overanstrengt.

GRIMSGÅRD.

Å, lad os få sneglen, frue.

GUNHILD.

Igår, da han kom hjem, tog jeg imod ham nede ved nøstet. Vi gik sammen opover. Midt på en sten ligger der en styg sort snegl, som Arthur vipser udfor med målestangen. Vi kommer op, og jeg tænker bare på middagen. Men da jeg skal melde, at den er færdig —

INGENIØREN.

At dette kan være dig nogen fornøielse, Gunhild!

GUNHILD.

— er han ingensteds at finde. Endelig går jeg ned på linien og ser udfor. Ved De: nede i bakken, nede ved stenen ligger Arthur på knæ og søger efter sneglen. Han tror, at han kan have såret den med målespydet, og at den nu ligger og pines.

GRIMSGÅRD.

Det var fanden.

GUNHILD.

Fy Arthur, nu drikker du det andet glas konjak lige efter middagen.

INGENIØREN.

Du har, for rigtig at lade dem forstå min deilighed, fortalt dem om mit forhold til fisken og sneglen. Hvorfor så ikke også anføre min ømhed for konjakken.

GUNHILD.

Jeg tror, du er sint, Arthur.

INGENIØREN.

Ikke på nogen måde, Gunhild. Men sålænge jeg nat og dag tumler med disse logaritmer og kurver i anledning af denne forbandede tunnel, som må og skal være udstukket til i næste uge, sålænge er jeg lidt nervøs og har som følge deraf måske mine små svagheder, som du gjerne kan lade ifred.

GUNHILD.

Jeg tror nu, at der, foruden alt det stræv med tunnelen, er noget, du går omkring og ærgrer dig over.

INGENIØREN.

Nu skal vi høre!

GUNHILD.

De ved, at jernbaneinspektionen var her for et par uger siden. Da var der tale om, at man længere ude i fjorden måske blev nødt til at rive ned en hel mur, fordi at de nivellementer, som Arthur havde gjort for tre år siden derude, og som man havde stølet på, havde vist sig at være feilagtige. Der ligger nok hunden begravet, Arthur.

INGENIØREN.

Ja, det var lidt kjedelig. Men sådant kan hænde den bedste.

GRIMSGÅRD.

Skjønste jeg ikke igår, at der var noget galt fat med ham.

GUNHILD.

Var du, Arthur, indom Brudvig igår. Det har du ikke fortalt mig.

INGENIØREN.

Det manglede bare, jeg skulde forklare dig hvert skridt, jeg gjorde.

FRK. JORDAN

(kommer).

Nu er Brita færdig til at gå med maden, Grimsgård. Skal hun ikke sige til folkene, at de kan trække båden ind i nøstet og slå sig til ro deroppe i nat?

GRIMSGÅRD.

Nei tak, frøken, jeg må nok afsted.

FRK. JORDAN.

Så siger hun altså, at de skal være klar til klokken syv, som bestemt?

GRIMSGÅRD.

Ja tak, frøken.

FRK. JORDAN.

Jeg har set til barnet, Gunhild mor. Han sover endnu.

GUNHILD.

Tak, tante.

(FRK. JORDAN gar.)

INGENIØREN.

Du får ikke lov at reise, kjære ven. Barometeret falder. Kanske bliver det uveir. Du kjender kastevindene på fjorden.

GRIMSGÅRD.

Men sæt nu, at i mellemtiden nogen skulde få brug for mig. F. eks. løytnantens. Så måtte de sende sit bud gjennom kastevindene.

GUNHILD.

Ja ved du, Arthur: Grimsgård siger, at fru Kreftings tæring er gået over til galopperende. Du har været indom Brudvig igår, og ingenting fortalt mig om det?

INGNEIØREN.

Hvad skulde det nytte at fortælle det? Hun er jo din veninde, og du ved, at sålänge du giver barnet, skal du skånes for alt ubehageligt.

GUNHILD.

Ja ja, søde Arthur, så var det jo snilt af dig da, ingenting at sige.

INGENIØREN.

Nå, så forfærdeligt farligt er det nu vel ikke med hende. Bliv nu her iaften, kjære ven. Gunhild kommer ned og spiller for os, ikke sandt? Så snart du er færdig med barnet?

GRIMSGÅRD.

Før var han altid glad, når vi strøg vor vei. Nu er det, som om hans kone ikke var ham selskab nok.

GUNHILD.

Husk, vi er gamle ægtefolk. Vi har været gift i over et år. Men nu må jeg op til mit lille deilige barn.

(Hun går mod kjøkkendøren.)

INGENIØREN

(knibser med fingrene i luften).

Det er sandt! Nu har jeg glemt at sige det til assistenterne!

GUNHILD.

Hvad er det, vennen min. Jeg skal gjerne —

INGENIØREN.

Nei gå blot ovenpå, du barn. Jeg springer hurtigt op på gården. (GUNHILD går.) Å, undskyld mig et øieblik, kjære ven.

GRIMSGÅRD.

Vær snar da, jeg har ikke lyst til at sidde her alene.

ANDEN SCENE.

GRIMSGÅRD. GUNHILD.

GUNHILD.

Det er sandt, Grimsgård — (lader som om hun studser):
Er Arthur allerede gået?

GRIMSGÅRD

(peger ud vinduet).

Der går manden.

GUNHILD.

Er det umuligt for Dem at blive her iaften?

GRIMSGÅRD.

Jeg tror nok, at jeg må reise, frue. Det er lang vei, og der kunde komme noget på —

GUNHILD.

Så vilde jeg bare sige Dem farvel, før jeg går op til lille Arthur.

GRIMSGÅRD.

De kommer vel ned igjen?

GUNHILD.

Der er så meget styr med ham, når han først vågner. Han skal spise, og bagefter skal han bades, det tager lang tid. Smiler De? Hvorfor?

GRIMSGÅRD.

Jeg kom blot til at erindre mig Arthurs jubel isommer, da det lille barn kom til verden. Vekselvis stod han og græd og vekselvis omfavnede han (regner på fingrene) jordemoderen, frk. Jordan, Deres moder, altså sin svigermoder og mig.

GUNHILD.

Ja ja. Men — altså: bring fru Krefthing de kjærligste hilsener fra alle her. Sig hende noget, som gjør hende godt. Lad hende frem for alt

ikke tro, at vi har været ligegyldige, som vi virkelig har været. Det var stygt af Arthur, hvis han ikke har set indom til dem igår.

GRIMSGÅRD.

Jeg syntes også, det var rart. Men han sagde, at middagen ventede på ham hjemme klokken fem, derfor var han også blot nogle minutter hos mig.

GUNHILD.

Forklar hende, at jeg i den senere tid flere gange har gjort mig færdig til at reise did, men at jeg i sidste øieblik ikke har turdet lade barnet være alene tilbage. Og at det har været for koldt til at tage den små med. Sig, hvad De vil, bare De kan bringe hende nogen trøst.

GRIMSGÅRD.

Jeg forstår Dem, frue.

GUNHILD.

Gud, hvor det må være forfærdeligt at dø, når man véd, at mand og børn bliver tilbage i denne skidne verden.

GRIMSGÅRD.

Jeg ved ikke, hvad jeg skal sige —: det betragtes ialmindelighed som en fordel at kunne udånde i kjærlige arme.

GUNHILD.

Hvis man kjender verden og ved, hvordan menneskene er — nei, Grimsgård! Tænk Dem:

være ung som hun er, trods de fire børn, og at elske ham, som hun gør og sige til sig selv: om et år eller to græder han ikke længere over mig. Da sværger han den samme kærlighed til en anden kvinde lige så varmt, som han for få år siden svor den til mig.

GRIMSGÅRD.

Jeg har ikke vidst før idag, at man også her på gården går omkring og tænker på de tunge ting.

GUNHILD.

Det er også først nu, vi begynder at blive voksne mennesker.

GRIMSGÅRD.

Tidligere var det at komme hid ensbetydende med at glemme al jammer. Arthur lo og bar sig som en gutunge. De, frue, fortryllede os med Deres latter. Nu maner De den ensomme, eneste gjæst til dyb eftertanke, og Arthur, han virker melankolsk som en hotelvært i et tomt hotel.

GUNHILD.

Hvorfra har fru Krefting fået denne oplysning, som har påskyndet sygdommen?

GRIMSGÅRD.

Oplysning?

GUNHILD.

Ja, om at Krefting har benyttet sig af sin kristianiatur for et par uger siden til at være hende utro.

GRIMSGÅRD.

Hm. Har Arthur fortalt Dem?

GUNHILD.

De hørte jo netop, han har ikke sagt mig et ord om, at han har været indom Brudvig.

GRIMSGÅRD.

Da forstår jeg ikke, hvorledes De, frue, på dette øde næs har kunnet —

GUNHILD.

Samme dag, som løjtnanten kom fra Kristiania, var han her for at få nogle karter af Arthur.

GRIMSGÅRD.

Og så —?

GUNHILD.

Det kan være det samme hvorledes, — men jeg kom til at høre noget, så jeg skjøjnte, at han havde været utro derinde, og det til og med med en fraskilt frue.

GRIMSGÅRD.

Ganske rigtig, men —?

GUNHILD.

Da De idag fortalte dette om fru Krefting, skjøjnte jeg, at hun måtte have fået noget at vide. Men hvordan? Det interesserer mig.

GRIMSGÅRD.

Det er ligefrem. Løjtnanten er som bekendt dum. Han har naturligvis opført sig som et fæ

i Kristiania. Han har glemt at fortælle sit be-
kjendtskab, at han ikke var ledig. Han har
glemt at betro hende, at han havde et hjem med
fire børn og en sengeliggende hustru.

GUNLILD.

Jeg fatter ikke, at han kan leve! At han ikke
gjemmer sig dybt under jorden!

GRIMSGÅRD.

Men sin adresse har han ikke glemt at op-
give. Følgelig arriverer der nogle dage efter hans
hjemkomst et brev med dameskrift på rosenrødt
papir. Duftende. Hvilken kvinde i hendes stilling
vilde have kunnet modstå at bryde det? Han lå
ude på fjorden og fiskede og lod sin båd gynge
af bølgerne fra postskibet.

GUNHILD.

Men hvordan er hun mod ham efter dette?

GRIMSGÅRD.

De store sorger anklager ikke, som min ven
Musset siger. De spotter ikke, de hyler ikke mod
himlen, men de lytter i taushed. Hun sørger, det
gjør hun, men sørger mildt som måneskinnet om
natten. Hun smiler til ham og klapper ham ømt,
således som han selv klapper deres børn, mens
han med gråden i halsen lister omkring på tå.

GUNHILD.

Jeg tror, jeg vilde have skudt ham med denne her.

(Hun griber en revolver fra ingeniørens arbeidsbord.)

GRIMSGÅRD.

Det lange sygeleie har lært hende resignation. Hun forstår jo nok alltid, at en mand, hvis hustru ikke længere kan være nogen hustru for ham, kan falde i fristelse.

GUNHILD.

Hør Grimsgård: hvis tante skulde komme ind, må vi lade som om vi taler om teater eller maskebal. Hun skal snart reise ind til byen, og jeg vil ikke, hun skal kunne sige til mamma, at jeg har det trist.

GRIMSGÅRD.

Det er da vel ikke alvor, at De har det trist? Ialfald ikke længere end til Arthur er færdig med dette tunnelarbeide og som følge deraf atter er bleven menneske?

GUNHILD.

Jo jo, Grimsgård.

GRIMSGÅRD.

Snak, frue.

GUNHILD.

Jo jo, Grimsgård. Det er sikkert noget andet end disse tunnelarbeider, Arthur går omkring og plager sig med. De er hans ven. Ved De ikke, hvad det er for noget?

GRIMSGÅRD.

Nu begynder jeg at blive spændt. Det er altså heller ikke den lille reprimande af inspektionen.

GUNHILD.

Det var slettens ingen ting at tage sig nær af. Men tante Jordan har jeg fået indbildt, at det er derover, han græmmer sig. Og så De ikke, hvor han blev lettet idag, da jeg sagde ham, at også jeg troede, at det var der, hunden lå begravet. Sig mig, Grimsgård, aner De ikke, hvad det virkelig gjælder?

GRIMSGÅRD.

Ved gud, frue —

GUNHILD.

De lader, som om det ikke er Dem det ringeste påfaldende, at han har forandret sig så stærkt i den sidste tid. Så De ikke, at han drak to store glas efter hinanden — det så ud, som om han måtte styrke sig for at kunne bevare fatningen.

GRIMSGÅRD.

De bliver mig virkelig ny, frue. Og De tog begge hans drammer på den gemytligste måde!

GUNHILD.

Ja ja ja. Men det var også af beregning.

GRIMSGÅRD.

Jeg forstår ikke, hvad her kan være igjære. Mellem Arthur og Dem, det eneste lykkelige

ægteskab, jeg tror at have oplevet, skulde det være kommen derhen, at —

GUNHILD.

Lagde De ikke mærke til ham, da vi kom ind på kapitlet om løjtnanten?

GRIMSGÅRD.

Nei.

GUNHILD.

Så? Jeg syntes, han blev så rar.

GRIMSGÅRD.

De sætter Arthurs tristhed i forbindelse med hans og løjtnantens samtale den aften? De, som påhørte samtalen, må da vel bedre end jeg kunne gjette, hvad det dreier sig om?

GUNHILD.

Den smule, jeg kom til at høre, angik kun dette fruentimmer — hvad hed nu hun?

GRIMSGÅRD.

Fru Mosjøen.

GUNHILD.

— angik altså kun denne fru Mosjøen, og hende kjender jo Arthur slet ikke.

GRIMSGÅRD.

Jo, at han kjender hende, ved jeg.

GUNHILD.

Hvad!

GRIMSGÅRD.

Nei nei nei, frue, ikke på den måde som løytnanten. De tror da vel ikke om Arthur, at han —!

GUNHILD.

Hvordan ved De, at han kjender hende?

GRIMSGÅRD.

Arthur var for tre år siden en tur oppe i Nordland for at se på Ofotenbanen. Hans ven, adjunkt Mosjøen, bosat i Tromsø, holdt just i de dage bryllup med sin elskede.

GUNHILD.

Ja så.

GRIMSGÅRD.

Ja, hvad var naturligere end, at Arthur reiste op til dem, når han nu engang var på de kanter, og blev hos dem nogle dage.

GUNHILD.

Det har han aldrig fortalt mig.

GRIMSGÅRD.

Skulde han da fortælle Dem om hvert bryllup eller hver barnedåb, han kan have været med til i sit liv?

GUNHILD.

Å nei, det er jo bare noget tøv af mig. Lad os ikke tale mere om det. Når jeg ved, at Arthur er Mosjøens ven, forstår jeg så godt, at han kan tage sig nær af, at hun er falden så

dybt. — Hvad skal det betyde, at De smiler, Grimsgård?

GRIMSGÅRD.

Jeg forstår ikke, hvad det skal tjene til at gå over elven efter vand. Det ligetilleste måtte vel være at gå til manden selv og sige: har du gjort noget galt, gamle dreng, så ud med sproget, for at du kan få min tilgivelse.

GUNHILD

(inderligt).

De må ikke gjøre nar af mig, fordi jeg er kommen til at blotte mig ligeoverfor Dem. Jeg er nervøs, Grimsgård. Jeg har været så ulykkelig lige siden den aften, løjtnanten var her, fordi jeg har troet, at Arthur ikke længere var glad i mig.

GRIMSGÅRD.

Den frygt tror jeg, De kunde spare Dem for, lille frue. De har al magt over manden. Hvis De har grund til at antage, at han har hemmeligheder for Dem, behøver De jo bare at komme med et par antydninger, og han ligger straks på knæ i bejdningernes støv.

GUNHILD.

Aldrig, Grimsgård. Ja, nu er jeg jo altså ganske tryk. Men jeg sætter, at han havde gået omkring og græmmet sig over en eller anden synd. Skulde han blot få den svageste anelse om, at jeg var på sporet, vilde han blive trodsig og mure sig ind i sig selv, akkurat som en snegl.

Skjönt han er så deilig, er han forfærdelig selv-
god og hovmodig.

GRIMSGÅRD.

Sig mig, hvorfor fordrer De ikke den plads
i forbindelsen, som tilkommer Dem? De er jo
intrigant, klog, praktisk — og alligevel kan De
bekvemme Dem til at lade, som om De beundrer
hans vrøvlede betænkeligheder ved at fiske fisk,
f. eks.

GUNHILD.

Han liker mig nu bedst således. Han er
mest forelsket i mig, når jeg er rigtig barnslig.
Å gud, hvis han skulde forstå —!

GRIMSGÅRD.

Hvad forstå?

FRK. JORDAN

(kommer).

Han ligger og skriger i vilden sky, Gunhild.

GUNHILD.

Å, stakkars, søde barnet mit! Å, vær så
snil, tante, at holde doktoren med selskab, til
Arthur kommer ned igjen. Jeg sidder netop her
og skryder af barnet vort, og det kjeder han sig
vist frygteligt over.

TREDIE SCENE.

GRIMSGÅRD. FRK. JORDAN.

FRK. JORDAN.

Jeg har ikke vidst, at Arthur er gået bort.

GRIMSGÅRD.

Han skulde op på gården et øieblik, syntes jeg, han sagde, for at give assistenterne en ordre.

FRK. JORDAN.

Så kommer han vel snart. Nu hører jeg nogen. (Hun går og åbner køkkendøren.) Er det dig, Brita. Å, bring kaffen ind, du. Den står færdig der på apparatet. (Til Grimsgård.) Er det længe siden, Arthur gik?

GRIMSGÅRD.

Å nei.

FRK. JORDAN

(til pigen, der kommer med kaffen).

Skulde ingeniøren straks komme ned igjen?

BRITA.

Ingeniøren —?

FRK. JORDAN.

Var han ikke oppe på gården?

BRITA.

Nei, der var han vel ikke?

FRK. JORDAN.

Nå, så er han formodentlig gået ned til nøstet. Tak, Brita, nu får du selv gå ud og

spise. (Pigen går.) Ser De, Grimsgård, han er ikke deroppe.

GRIMSGÅRD.

Så? Han gik ialfald stien bortover.

FRK. JORDAN.

Da har han altså fulgt den kun sålænge, han vidste, at han kunde ses fra vinduet her. Siden er han sandsynligvis gået ret bortover fjeldsiden og sidder nu på en eller anden fjeldknaus og stirrer ned på fjorden.

GRIMSGÅRD.

Har Arthur —? Hvad skulde det tjene til?

FRK. JORDAN.

Nu, mens Gunhild er oppe hos barnet, vil jeg gjerne tale lidt med Dem om dette.

GRIMSGÅRD.

Om barnet?

FRK. JORDAN.

Om Arthur. Her er noget galt fat.

GRIMSGÅRD.

Arthur? Jeg forstår Dem ikke, frk. Jordan? Hans egen kone måtte da —?

FRK. JORDAN.

Gunhild er for optaget af barnet til rigtigt at forstå, hvad her foregår om hende. Hun tror, at han går omkring og ærgrer sig over en irettesættelse fra en af hans overordnede. Og hun stoler på, at han greier sagerne bedst alene.

GRIMSGÅRD.

Det gjør han måske også.

FRK. JORDAN.

Ved De, at han drikker i det sidste, Grimsgård?

GRIMSGÅRD.

Det ved jeg ikke.

FRK. JORDAN.

Jeg kan forsikre Dem, at for fjorten dage siden var der i kjælderen mindst to kurve vin og brændevin. (Hun peger på flasken.) Det er, tror jeg, den næst sidste. Tror De, at hvis man ellers er lykkelig, som man skulde tro, Arthur måtte være, giver sig til at være drukkenboldt for en bagatels skyld.

GRIMSGÅRD.

De tror, han har alvorlige ærgrelser?

FRK. JORDAN.

Ja. Og jeg tror, De må vide, hvad det er.

GRIMSGÅRD.

Ved gud, frøken Jordan. De kommer til mig! Jeg som kun ser ham en gang om måneden.

FRK. JORDAN.

Men har De da ikke lagt mærke til, hvor forandret han er bleven siden isommer.

GRIMSGÅRD.

Nå, nå, De kjender Arthur og ved, hvor han går til yderligheder. Den gang var der også sol

på fjorden og fjeldene og blommer på engene. Nu er det senhøstes. Råddent løv og mørke nætter.

FRK. JORDAN.

Mørket er han ræd, skjønt han hver eneste nat driver derude i haven. Skal jeg sige Dem: jeg tror, han frygter for nogen, frygter for, at nogen skal ligge udenfor på lur om natten.

GRIMSGÅRD.

De må have gode grunde for at kunne sige noget sådant.

FRK. JORDAN.

Jeg er jo den, der går ned om natten og varmer maden for barnet. Et par gange, i måneskinnet, har jeg set Arthur gå omkring derude med revolveren i hånden og kige ind bag hver busk og bag hver sten som om han kunde tro, at der nogen steds lå en fiende skjult.

GRIMSGÅRD.

Det ved hans kone forhåbentligvis ikke noget om?

FRK. JORDAN.

Er De gal!

GRIMSGÅRD.

Er det sandt, hvad De fortæller, hvad det naturligvis er, må han lide af forfølgelsesmani. Der er da ingen anden råd end på en eller anden måde at få ham til at reise herfra.

FRK. JORDAN.

Men sådan en forfølgelsesmani indfinder sig vel ikke uden videre?

GRIMSGÅRD.

Den præsenterer sig som oftest uden virkelig årsag.

FRK. JORDAN.

For et par aftener siden vækkede Gunhild mig. Natlampen var ved at slukke. Jeg skulde ned i køkkenet efter olje. Jeg tog om mig morgenkjolen og spadserte ned i tøfler. Mens jeg står og helder olje af kanden, hører jeg, at Arthur inde i stuen snakker med nogen. Jeg gløtter på døren for at se. Han var ganske alene i stuen. Han lod som ingenting, spurgte, om jeg vilde noget.

GRIMSGÅRD.

Er det længe siden, han begyndte at blive sådan rar.

FRK. JORDAN.

Fjorten dage præcis — kort sagt, siden den aften, løjtnanten var her.

GRIMSGÅRD.

Det må have været en besynderlig samtale, de har havt. Jeg er da sammen med løjtnanten daglig, og han har intet nævnt.

FRK. JORDAN.

Den aften for fjorten dage siden (da havde Gunhild lagt sig, og Brita var allerede gået hjem

på gården), måtte jeg bringe nyt toddyvand ind til herrerne, eller rettere ud til herrerne, for de sad derude på trappen med døren åben til stuen. En deilig nat var det.

GRIMSGÅRD.

Ja, det har løjtnanten fortalt mig, at de sad her til langt ud på nat og vrøvlede og drak sig fulde.

FRK. JORDAN.

Jeg vil også rigtig håbe, at løjtnanten har været så beruset, at han ikke har fæstet sig videre ved Arthurs *nervøsitet*.

GRIMSGÅRD.

En dummere forsamling end disse to kan jeg ikke tænke mig.

FRK. JORDAN.

Uden at ane, at jeg nærmer mig bag dem, siger løjtnanten: men gamle ven, du spørger mig ud om fru Mosjøen på en måde, så jeg tilslut må tro, at også du har stået i forhold til hende.

GRIMSGÅRD.

Jeg forstår nu, hvad De er inde på, frøken. Så skal De vide, at skolelærer Mosjøen er Arthurs gamle busenfreund fra polyteknikernes tid i Tyskland. Unter uns: det er sandt, hvad De måske har anet af samtalen: Krefthing er kommen ud for denne frue. Hun er i en sørgelig grad degraderet, hvilket Arthur måske tager sig lidt nær af.

FRK. JORDAN.

Hør nu: Arthur svarte ham: Kjære dig, Mosjøen er jo min bedste ven, jeg var jo i hans hjem, da han for tre år siden giftede sig.

GRIMSGÅRD.

Det er den rene sandhed, frøken.

FRK. JORDAN.

Jeg har ikke betvivlet det. De vil jo ikke høre efter. Disse ytringer skulde ikke have interesseret mig det ringeste, hvis jeg ikke havde set, hvor Arthurs udtryk var forpint og anstrængt. Selv det tror jeg forresten ikke, at jeg vilde have fæstet mig videre ved, hvis han ikke havde opført sig på den måde, som han gjorde.

GRIMSGÅRD.

Han sidder altså nu borte på sin klippe og aner fred og ingen fare.

FRK. JORDAN.

Lad De ham blot ikke ane, at vi har talt om ham. Kommer han nu, så sig, at De har siddet alene og kjedet Dem.

GRIMSGÅRD.

Netop de ord, som den ene sindssygelæge vilde have sagt til sin kollega, når den af forfølgelsesmani plagede patient nærmede sig. Nå, hvad gjorde han?

FRK. JORDAN.

Han har skjønnet, at jeg har hørt lidt af samtalen: og så klasker han mig med den flade hånd her bag, således som en simpel håndværker vilde have klasket opvarningspigen på en simpel bule. «Tusen tak, frøken Jordan, De er en prægtig dame.»

GRIMSGÅRD.

Han må have taget sig storartet ud!

FRK. JORDAN.

Uden at sige et ord gik jeg tilbage, aldeles forbløffet. Selv om han nu er lidt fuld, tænkte jeg, saa kan denne råhed dog ikke være naturlig. Der må være ugler i mosen.

GRIMSGÅRD.

Hvorfor ikke hellere have spurgt med en gang, hvad fanden der gik af ham?

FRK. JORDAN.

Jeg vilde netop ud igjen. Da kommer Gunhild ned i køkkenet, halvnøgen. «Hvor er Arthur?» De sidder derude. «Sidder De endnu der? Å gud, jeg blev så bange, så bange, tante.» — Hvorfor, barnet, mit? — «Du husker, tante, at vi for et par dage siden var inde på det gamle sagn om uglen: at når den høres om natten, så betyder det, at nogen skal dø.»

GRIMSGÅRD.

Hvad svarte De, frøken Jordan? Stakkels barn!

FRK. JORDAN.

Jeg svarte, at efter den sidste folketælling var der i fjorden to tusen ugler, som hver eneste nat hylte. Og at hvis nogen for det hver gang skulde dø, så vilde der i løbet af to—tre dage ikke være en levende sjæl i hele sognet.

GRIMSGÅRD.

Og dernæst?

FRK. JORDAN.

«Du ler af det, du tante. Men Arthur, han troede, at der var noget i det. Nu ligger jeg og halvsover og drømmer om dette, og tænk dig, jeg vågner ved virkelig at høre ugleskriget Ho-hu, Ho-hu borte fra den anden side af fjorden.» Hun stod ordentlig og skjalv, stakkar, og jeg måtte love at komme op straks.

GRIMSGÅRD.

Blev det ikke noget af med at bede Arthur om en forklaring.

FRK. JORDAN.

Nei, jeg gik istendenfor ud og stod og lyttede bag hushjørnet, før jeg gik op til Gunhild.

GRIMSGÅRD.

Jeg tror, både De og Arthur og Gunhild vilde stå jer på at forlade dette dystre næs under

fjeldvæggen og drage til et sted, hvor der er lys og mennesker.

FRK. JORDAN.

Jeg tror nok også, at når først de tunge tanker slår ned i et menneske, så bidrager en mørk natur, som her er, til at uddybe lidelsen og grublerierne.

GRIMSGÅRD.

Det er klart. Og efter hvad De fortalte om Arthurs natlige jagt i haven, må han, når man tager det gamle sagn symbolsk, have hørt uglen. Men grublerierne kan ligesågodt skrive sig fra det øieblik, han så et råddent løv dale til jorden, som fra den aften, han hørte om dette sørgelige med vennens hustru.

FRK. JORDAN.

Ja gruble, det gjør han, men over *hvad!*

GRIMSGÅRD.

Jeg tror knapt over noget i særdeleshed. Han har blot fået øinene op for al skabningens store lidelse og sukken efter forløsning. Derfor tør han ikke fiske fisk, og derfor har han hjerte for snegler og myrer.

FRK. JORDAN.

Men man må jo først lide selv, før man forstår andenmands lidelse. Hvad er det, som plager ham, Grimsgård.

GRIMSGÅRD.

Ved gud, om jeg ved det. Bare få ham herfra, så bliver han karsk igjen. Der kommer han forresten. Med den mest ubekymrede mine! — han ved, han kan sees fra vinduet her.

FRK. JORDAN.

Han er bange for mig. Men ikke reis, før jeg har talt lidt mere med Dem, Grimsgård.

(Hun skynder sig ud.)

FJERDE SCENE.

GRIMSGÅRD. INGENIØREN.

INGENIØREN.

Det er sådan en tung luft ude idag. Det er til at blive sindssyg af.

GRIMSGÅRD.

Løitnanten var aldeles fornærmet på dig igår.

INGENIØREN.

På mig — hvorfor det?

GRIMSGÅRD.

Nu var det to gange, du havde været indom Brudvig i den senere tid og ikke vist dem såpas venlighed som at gjøre dem en visit.

INGENIØREN.

Stakkels Krefting! Sig til ham, at jeg kommer nok, når jeg blot er færdig med disse arbeider

inde i fjorden. Når jeg kommer, så er det for at blive hos dem en hel aften.

GRIMSGÅRD.

Han troede nemlig, at du gik omkring og foragtede ham som den, der har begået ægteskabsbrud, og det med en veninde af dig.

INGENIØREN.

Det gjorde mig også ondt at høre.

GRIMSGÅRD.

Dette vidste ikke jeg før igår, at hans skønne bekendtskab var ensbetydende med den fru Mosjøen, i hvis bryllup, du engang fortalte mig, du havde været.

INGENIØREN.

Forholder det sig virkelig som du sagde igår, at hun har skrevet et kjærlighedsbrev til Krefting, som hans frue har åbnet?

GRIMSGÅRD.

Ja vist, for fanden.

INGENIØREN.

Og du har hjærte til at fortælle om sådanne ulykkelige forhold til Gunhild, Gunhild som skal skånes for alle stygge indtryk, ialfald så længe hun endnu delvis giver barnet bryst!

GRIMSGÅRD.

Men Arthur, jeg har da kun — *kun* — sagt, og det som svar på din kones spørgsmål, at det pludselig er bleven værre med fru Krefting.

INGENIØREN.

Det behøvede du jo ikke sige. Du ved, hvilket hjærtemenneske Gunhild er. Formontlig vil hun nu derbort og trøste, og vender tilbage trist og med hovedet fuldt af forfærdelse over livets styggedom.

GRIMSGÅRD.

Hun er da et voksent menneske og har da vel hørt så galt før, at en mand bedrager sin kone og omvendt.

INGENIØREN.

Nei nei, hun er blot et barn endnu, og hun har altid stået så fjernt fra verdens smuds.

GRIMSGÅRD.

Tror du, at du derimod virker så særligt opmuntrende. Ja, det kan let være. Men idag gjør du ialfald et lidt usammenhængende indtryk.

INGENIØREN.

Jeg er jo også nervøs i disse dage.

GRIMSGÅRD.

Nå, ja ja. Denne fru Mosjøen må forresten være et fandens fruentimmer! Hendes mand, din ven med andre ord, er jo pædagog der langt nord, ikke sandt?

INGENIØREN.

Han er et prægtigt menneske, du!

GRIMSGÅRD.

Det synes jeg, du engang har sagt mig, ja. Men for løjtnanten har hun fremstillet ham anderledes. For ham har hun skildret, hvor hun frøs i sit hjem deroppe hos skolemesteren. Så smukt har hun sammenlignet sig med en fugl, der fra de vilde skove var narret ind i et iskoldt og trangt bur.

INGENIØREN.

De passede som ild og sne. Han, så tør og dog så længselsfuld efter det farverige, tilbad hende. Han gjorde dumheder for hendes skyld. Han øste sin lille formue ud for hende allerede i forlovelsesdagene. Og hun, hun drak den sprudlende vin og lo guddommeligt som de hetærer, han læser om i sine gamle græske bøger.

GRIMSGÅRD.

Men koldt blev der hos ham tilslut. Hun havde fået to børn og kunde dog ikke finde buret lunt nok. Løjtnanten så virkelig omsider i hende kun den stakkels udmattede fugl fra Nordpolen, der længtede efter en varm favn. Og han åbnede sin. Han er altså dum, Arthur.

INGENIØREN.

Hun må være sunken forfærdelig dybt!

GRIMSGÅRD.

Som han måske har fortalt dig, måtte han opleve det forfærdelige at se den lille fugl hurtigt skifte ham.

INGENIØREN.

Ikke snak om alt dette!

GRIMSGÅRD.

Han måtte opleve at høre den lille forfrosne og forkuede linerle sende — du nævnte netop ordet — hetærens skraldende latter, ikke blot udover mindet af sit hjem, men også over sin elsker, nemlig da han begyndte at tale om kærlighed og hentyde til den lille rede, han engang vilde bygge hende.

INGENIØREN.

Det er det, jeg ikke forstår, hvordan hun har kunnet sende ham et kærlighedsbrev, når hun skoggerler over hans følelser.

GRIMSGÅRD.

De par ømme linier er vel nærmest sat der for at tage brådden bort fra anmodningen om et lille pengelån underst i brevet.

INGENIØREN.

Så vidt er det kommen med hende! Og for Mosjøen stod hun som det fornemste, det åndelig og legemligt mest blændende! Når jeg tænker på hans henrykkelse den sommer, han førte hende hjem til sig!

GRIMSGÅRD.

Han kan umulig have været mere henrykt end du var ifjorsommer, du førte Gunhild til huse!

INGENIØREN.

Han var så rørende! Han blev aldrig træt af at opvarte hende, han så ikke til anden kant end der, hun var. Han har nu altid elsket naturen deroppe, og dette var midt i midnatssolens dage. Jeg fulgte dem undertiden om natten, når de gik bortover heierne, som lå tause i brandrødt skjær. Hans forsøg på at forklare hende de særegne farvebelysninger, alle stemningers skatte, var til at græde af. Ikke havde han begreb om at smelte den deilige nat sammen med ord, som en kvinde gjerne vil lytte til. Han trykkede hendes arm ømt og talte videnskabeligt. Hendes udtryk skal jeg aldrig glemme!

GRIMSGÅRD.

Var det så specielt.

INGENIØREN.

Ja, allerede dengang mærkede jeg en træthed over hende, som om hun ønskede, at han ikke skulde tale. En nat leiede han en liden dampbåd. Kun vi tre var ombord foruden maskinisten og føreren. Forresten har jeg vist fortalt dig om dette før.

GRIMSGÅRD.

Ikke på nogen måde. Jeg lytter henrykt.

INGENIØREN.

Han havde leiet en dampbåd. Vi gled så sagtelig udover, forbi fuglebjærgene, og havet foran os syntes at være en uafsladeligt spillende

rød lyssøile fra os til solen. Vi sad tause og så udover. Så går Mosjøen frem i baugen, og uden at vi aner noget, brænder han af skibets festkanon. Ved knaldet blev med engang sjøen og solen formørket af tusener af opskræmte fugle. Kan du tænke dig: fuglene holder et helvedes spektakel og svinger sig i skarevis ned gennem luften, som om de vilde anfælde os!

GRIMSGÅRD.

Jeg tænker mig. Men hun —?

INGENIØREN.

Hun var ved at græde af forfærdelse. Han kom så stolt tilbage: «Men kjære, syntes du ikke om at jeg skjød? Ja, så beder jeg dig såmeget om undskyldning.» Jeg siger dig: han var til fortvivelse skamfuld over at have gjort hende ondt og forfejlet virkningen; men han finder ikke på andet at sige end disse konventielle ord, det umuligste af alt i det øieblik.

GRIMSGÅRD.

Men hun, hvordan var hun ellers dengang? jeg mener i den tid, du var sammen med hende?

INGENIØREN.

Hun virkede overlegent, du, og sjældent. Mosjøen kredsede om hende med en ridderlig ærbødighed i øine og væsen. Han følte sig forpligtet til at agere verdensmand helt ud i finger-

spidserne, noget hun tog venlig op. Men det var jo ikke altid, det lykkedes ham.

GRIMSGÅRD.

Men tror du endnu, efter hvad du nylig har hørt berette om hende, at hun er sådan en fornem plante? Jeg synes ikke det at hånle af en mand, der altid har behandlet hende ridderligt, er så svært fint.

INGENIØREN.

Nei nei, denne råhed må være tilgjort. Den skal kun dække over bitterhed og en fornemmelse af bundløs ulykke.

GRIMSGÅRD.

At hykle kjærlighed for sin elsker for at slå ham på penge, er heller ikke fint.

INGENIØREN.

Hun er et af disse ulykkelige individer, som fordrer formeget af verden. Deres liv bliver derfor en kjæde af skuffelser — indtil de ikke længere ser andet end vrøvl og småhed. Da slår de op den kyniske latter og lader dyret i sig løbe løbsk.

GRIMSGÅRD.

Når alt kommer til alt, har kanske du været dyrets første offer?

INGENIØREN.

Ganske rigtig, kjære ven. Jeg har begået den ubegribelige sjofelhed at indlade mig med min vens hustru.

GRIMSGÅRD.

Men når? Du har da ikke senere været deroppe i Finmarken —? Stop! Du gjorde ifjor ved disse tider en tur til Kristiania. Var hun da allerede der?

INGENIØREN.

Vi traf hinanden på dampskibet. Vi tog ind på samme hotel. Hun skulde blive i byen i nogle uger for at undergå en massagekur. Såvidt jeg kan skjønne, har hun senere ikke været hjemme.

GRIMSGÅRD.

Din lykke er det altså, at hun aldrig har talt til løjtnanten om dig, og at han heller ikke aner, at hun har været der mere end nogle uger.

INGENIØREN.

Min lykke havde det været, om det den aften ikke var faldet mig ind at spørge løjtnanten ud om nyt. Jeg ved ikke, hvordan det kom: han havde over sig en duft af Kristiania, af den uhyggelige, rådne, skandallugtende tone derinde fra, men med blomst i knaphullet. Da for første gang i det forløbne år fo'r det som en angst igjennem mig: kanske er også *hun* bleven hvirvlet ind i Molochs ovn og har siden ikke set sit hjem deroppe!

GRIMSGÅRD.

Var hun da ikke allerede ifjor kjed af Mosjøen? Det høres så underligt, at hun skulde have gjort

de fire hundrede mil på denne årstid for en massagekurs skyld.

INGENIØREN.

Hun harcellerte lidt over ham, det gjorde hun. Hun beklagede sig over ensomheden deroppe og gruede ved tanken på vinteren med det klamme mørke både nat og dag. Men der var ikke tale om andet end at hun vilde hjem igen. Det var jo en selvfølge. Hun havde jo børnene.

GRIMSGÅRD.

Efter alt hvad jeg skjønner var det tvertimod en selvfølge, at hun ikke vilde hjemover igen. Du sagde jo netop selv, at de to passede som ild og sne. Jeg synes, det er storartet, at de har holdt ud med hinanden i to fulde år.

INGENIØREN.

Å, havde hun bare reist hjem igen! Så prægtig som han er, måtte den tid være kommen, da hun kunde forstå ham og elske ham, således som han fortjener det.

GRIMSGÅRD.

Men det kunde da ikke du råde for. Det er jo umuligt, at du har «indladt» dig. Du og Gunhild var jo nygifte. Dere levede jo her så lykkelige, at en gammel ungkarl kunde få gulsot af misundelse.

INGENIØREN.

Ja, ja, ja — javist.

GRIMSGÅRD.

Og dine par første dage, ialfald, i Kristiania var en eneste uafbrudt længsel efter vel at være hjemme hos din Gunhild. Den klang ialfald ud af de depescher, du daglig afsendte. Din kone fortalte mig med straalende ansigt om din længsel.

INGENIØREN.

Alligevel kom jeg tilslut i det forhold.

GRIMSGÅRD.

Det vil sige, at slangen har stirret sålænge på dig, indtil du ligesom fuglen og ligesom løjtnanten — vips ligger du i gabet.

INGENIØREN.

Ifjor, efterat være kommen hjem, nøiede jeg mig lidt efter lidt med den forklaring. Jeg vovede at se Gunhild i øinene og fandt det rigtigt af mig ikke at fortælle hende det passerede. Jeg betragtede mig som en, der et øieblik har været utilregnelig. Jeg glemte det snart og levede ligeså sorgløst som før. Jeg antog jo som givet, at fru Mosjøen også var reist hjem til sig.

GRIMSGÅRD.

Og nu går du rundt og piner dig over den historie! Tør jeg spørge: er det din skyld, at din ven er i den grad kjedelig, at hans egen kone ikke kan fordøie ham. Er det din skyld, at hun, en lille Messalina, ikke er fornøiet med sin Claudius?

INGENIØREN.

Jeg ved ingenting andet, end at jeg har været svag. Jeg tænker og tænker: måske havde Mosjøen den dag i dag været det lykkeligste af alle mennesker, hvis ikke jeg havde været.

GRIMSGÅRD.

Når de har passet så dårligt sammen, Arthur! Er det kanskje hende, som har anlagt skilsmisseprocessen? Det er vel snarere han, som har gjort det, da han fik nys om hendes systematiske utroskab. Jeg antager som givet, at du kun har været nummer en af fem og tyve tæt efter hinanden følgende forbindelser.

INGENIØREN.

Du kan ikke sige noget, jeg ikke selv har sagt mig for at få ro. Men jeg har et syn, som alle fandens fornuftgrunde ikke kan fordrive.

GRIMSGÅRD.

Jeg skjønner det er galt fat med dig, men derfor reis herfra.

INGENIØREN.

Jeg ser ham, den lange skikkelse, hvorledes han den hele udslagne mørke vinter har drevet omkring på heierne deroppe. De samme heier, blot klædt i vinterdragt, hvor han og hun og jeg dengang i de lyse nætter gik og var så lykkelige og så forventningsfuldt betagne. Jeg ser ham,

hvor han lyste af lykke. Jeg er så træt, så træt!
Det er så tungt, så tungt!

GRIMSGÅRD.

Hør nu, Arthur. Er du en mand! Tag dig sammen! For din dejlige kones skyld, for dit dejlige barns skyld, tag dig sammen! Nu har du ansvar for dem. Hvad er det for en vigtighed at gå omkring og ville have ansvar også for andre.

INGENIØREN.

Nei nei, men jeg kan ikke lade være! Just fordi jeg selv har det så ufortjent lykkeligt. Her har jeg, usle kræk, levet sorgløst og i herlighed, og han, som er tusin gange finere og bedre end jeg, han går omkring og jamrer sig og lider.

GRIMSGÅRD.

Det ved du slet ikke, om han gjør.

INGENIØREN.

Jo jo. Jeg ser ham, når han om natten kommer hjem i stuerne, hvor tidligere ogsaa *hun* var, og han hører sine små børn ligge og skrig under hænderne på en klodset amme —!

GRIMSGÅRD.

Hys, hys Arthur, hvad er dette for en maner!

INGENIØREN.

Å, hvor han lider! Hvor han elsker hende — endnu!

GRIMSGÅRD.

Det er mig aldeles ubegribeligt, at du, med denne fikse idé og disse onde syner, kan spadsere omkring og agere den ubekymrede så godt, som du gør. Du spøjte sogar under middagen, spillede så småt hustryran, syntes jeg.

INGENIØREN.

Nå! Når jeg kommer hjem fra linien, er jeg altid oplivet af luften og af arbeidet. Det er almindelig først ud på kvælden, efterat jeg har kysset barnet og sagt godnat til Gunhild og driver omkring ude i haven, at rædslen kommer og overvælder mig.

GRIMSGÅRD.

Da vilde jeg i dit sted slet ikke begive mig ud i haven, men blive i min lyse stue.

INGENIØREN.

Nei nei, da vilde jeg høre pikken på vinduet og lytte efter hver lyd udenfra og tro, at nogen gik der. Jeg må være derude selv for at overbevise mig om, at ingen lurer omkring huset.

GRIMSGÅRD.

Dette er sygdom, Arthur, den rene forfølgelsesmani.

INGENIØREN.

Jeg ved det, og jeg fortæller dig alt, som det er, for at du skal give mig råd.

GRIMSGÅRD.

Jeg ved ingen anden frelse for dig, end at du ser at komme dig herfra og ind blandt mennesker.

INGENIØREN.

Men jeg reiser nu ikke herfra. Jeg er da for fanden en mand. Selv om jeg har en fiks idé, så må jeg da vel antages at eie såmeget livsenergi og en såpas seig sund sans, at jeg efter endel kamp må kunne få resonneret sygdommen bort.

GRIMSGÅRD.

Du har altid eiet en udpræget selvfølelse ved siden af dit bløde gemyt. Hvordan ytrer sig forresten denne din skræk om natten?

INGENIØREN.

Det er ren sindssygdom, jeg ved det godt. Jeg føler det, som om der ligger fjender i hvert hul. Det er altså ren forfølgelsesmani. Inat var det endelig, som om en gammel seig bøjg langsomt sænkede sig ned fra fjeldet, og hviskede i øret på mig: *Ansvar for et hjem, ansvar for børn, der er uden moder.*

GRIMSGÅRD.

Nu har jeg aldrig hørt så galt! Du regner altså ansvaret for dit eget hjem, for dit eget barn, for en bagatel mod dette andet kimæriske ansvar, som du selv indrømmer er kimærisk.

INGENIØREN.

Nei nei, og dog dog. Jeg så op til Gunhilds oplyste vindu og bad om nåde for hende og barnet, jeg bad til gud om, at han måtte give mig styrke til at gjøre dem lykkelige. Men da jeg vendte blikket bort igjen, var det som om der over hustaget havde sænket sig et banner med bøigens ord i flammende ildskrift.

GRIMSGÅRD.

Det vil altså sige, at du i de sidste dage har fortæret såmeget konjak, at du er lige ved at få delirium. Arthur, Arthur, tag dig sammen! Jeg skal være ærlig mod dig: jeg siger dig, at hvis du bliver boende her, vil det inden få dage være slut med dig.

INGENIØREN.

Jeg skal nok greie det. Jeg skal nok komme ud af det.

GRIMSGÅRD.

Men du skjønner jo selv, at du allerede har vanvidssyner. Det er mig også underligt: hvorfor har du ikke skrevet til din ven, hvorfor har du ikke heller reist op til ham og forklaret ham sagen fremfor at gå her hver eneste nat og bæve for hans hævn?

INGENIØREN.

Hans kjærlighed til hende er så stor, hans tro på hende er så grundfast, så urykkelig. Alle mine undskyldninger vilde han le af, og jeg vilde

blot opnå af hans egen mund at høre, at han vilde hade mig til min dødsdag.

GRIMSGÅRD.

Så djærv, så selvbevidst, så kraftig, som du var, Arthur! Hvem skulde tro, at du en vakker dag vilde henfalde til slig sygdom.

PIGEN

(kommer).

Folkene til ingeniøren er her. Jeg skulde høre, om de kunde gå ned til båden nu?

INGENIØREN.

Nei sig, at han bliver hos os inat, du Brita.

GRIMSGÅRD.

Bare sig, at jeg kommer straks, du Brita. (Pigen går.) Du frygter, nervøs som du er, for at være alene, ikke sandt? Du vil svært gjerne have en ven ved din side, som kan mane spøgelseerne væk? Men hvorfor gå over bækken efter vand? Du har jo din lille kone, som tilbeder dig og alt hvad du gjør. Du er jo en ren Gudbrand i Lien. Husk på, hvor tolerant hun optog din svaghed for sneglen. Gå til hende med din sorg. Hun vil trøste dig bedre end jeg.

INGENIØREN.

Skulde det komme til, at jeg ved, at også Gunhild lider, da brister det.

GRIMSGÅRD.

Tøv med dig. Hvad fanden tror du, Gunhild vil interessere sig for fru Mosjøens nye leve-sæt eller for hr. Mosjøen! Din kone vil se gruelig og forfærdelig ud i det øieblik, tilståelsen kommer over dine læber. Derefter gjør du en lille kunst-pause, og begynder så, ganske lunt men dog angergiven, at fortælle de nærmere omstændig-heder.

INGENIØREN.

Aldrig i verden skal det ske.

GRIMSGÅRD.

Når berettelsen er færdig, vil hun kalde dig sin stakkels, stakkels mand og udøse sig i had mod den onde, men blændende frue fra Nordland.

INGENIØREN.

Spørgsmålet er jo slet ikke min utroskab. Den sag var jeg ifjor allerede betænkt på at forklare Gunhild. Men, sagde jeg til mig selv, hvad skulde det tjene til? Følgen vilde jo blive, at jeg aldrig senere vilde kunde gjøre en reise alene eller begive mig til et selskab, uden at det stak-kels barn bagefter vilde gå omkring med en mis-tanke om, at jeg kunde have bedraget hende. Tryk vilde hun aldrig være.

GRIMSGÅRD.

Dertil kommer vel, at vi gjerne vil være mand. Vi vil nødigt vise os svag, nødigt stige

ned af den piedestal, vor hustru har bygget op under os.

INGENIØREN.

Ja ja, men min svaghed er så stor, så latterlig, at Gunhild, om hun erfarede den, aldrig vilde stole på mig mere. Vort forhold vilde op-høre at være et ægteskab, hun vilde i sit stille sind betragte mig som en dot, et umandigt fæ, og undre sig over, hvordan hun har kunnet vælge netop mig blandt alle de mænd, der har tilbudt hende.

GRIMSGÅRD.

Det kan jeg ikke indrømme. Husk dig, hvor hun beundrede din velvillie mod sneflen.

INGENIØREN.

Hold nu op med det tøv engang!

GRIMSGÅRD.

Jeg tror nu, at om du forklarte hende din stilling, som du nu har forklaret den for mig, vilde hun elske dig dobbelt. Det vilde simpelthen dupere hende at høre om sådan idealismus som din. (Han reiser sig.) Men nu får jeg gå op og sige farvel til dine damer.

INGENIØREN.

Lad os tage os det sidste glas.

(Han skjænker.)

GRIMSGÅRD.

Du kjender ikke din egen kone, Arthur. Fortæl hende nu iaften pent altsammen. Hun

vil, det tror nu jeg, netop glæde sig over, at også du kan have svagheder. Og så reiser dere herfra snarest, her er jo ikke sted for unge mennesker.

INGENIØREN.

Ikke gå ovenpå nu, kjære ven. Jeg er i dette øieblik for nervøs til at kunne være sammen med dem. Jeg skal følge dig ned til nøstet. Jeg skal nok hilse dem fra dig. Skål da.

GRIMSGÅRD.

Skål. Jeg ser forresten sandsynligvis indom her imorgen. Jeg skal udover til Romslo næsset. Men gud nåde dig, hvis du til da ikke har fået en ordning på tingene.

INGENIØREN.

Det greier sig nok. Men nu er jeg så nervøs. Lad os bare få os ud i luften.

(De går.)

FEMTE SCENE.

BRITA kommer og dækker det sidste af bordet. FRK. JORDAN.

Senere GUNHILD.

(Under den foregående scene er skumringen faldet ind.)

FRK. JORDAN.

Er begge herrerne gået ud?

PIGEN.

Doktoren er reist, han.

FRK. JORDAN.

Han har ikke sagt adjø? (Ser ud.) Det er vel de to, som går ned under broen nu. Huf!

(Hun sætter døren op.)

PIGEN.

Kommer ikke fruene ned?

FRK. JORDAN.

Hun kommer straks, bare småen er falden i søvn. Læg i ovnen, Brita, og luk døren her, såsnart røgen er gået ud. (Hun møder GUNHILD i køkkendøren.) Sover han allerede, Gunhild mor?

GUNHILD.

Han var så deilig med det samme, han faldt i søvn, tante. Han lå og krabbede med de små fingrene sine op i luften, indtil han fik fat i lillefingeren min. Helledud, så suss! (Pigen lægger i ovnen. Efterhånden som mørket tiltager, spiller rødt lys udover gulv og stoleben.) ER Arthur gået ud, Brita?

FRK. JORDAN.

Han har bare fulgt Grimsgård ned til båden.

GUNHILD.

Fy! Jeg glædede mig så til at have Grimsgård hos os i aften. Og så reiser han uden at sige farvel! (Til pigen.) Husk på at lave badevandet varmere end igår, Brita.

FRK. JORDAN

(til BRITA, der har reist sig og vil bære kaffebrættet ud).

Konjakflasken behøver du ikke tage med dig.
Lad den bare stå her.

(Pigen går.)

GUNHILD.

Hvad skal det betyde, at du siger det i den
tone?

FRK. JORDAN.

Gunhild! Hvad mener du! I hvilken tone?

GUNHILD.

Å nei, kjære tante, ikke bliv sint på mig,
jeg er så nervøs iaften.

FRK. JORDAN.

Men hvad mente du, barn?

GUNHILD.

Jeg bare syntes, der var noget i din tone,
som om du vilde sige: Arthur vil nok alligevel
hente flasken ind igjen.

FRK. JORDAN.

Nu må jeg tænde lampen og se rigtig på
dig, Gunhild! (Hun tænder lampen.) Så, nu har vi lys.
Jeg havde ingen onskabsfuld mening med det,
jeg sagde til Brita. Men du forrådte dig. Du
ved altså om, at Arthur drikker!

GRNHILD. ✓

Drikker —! At du har hjærte til at sige
sådant, tante! Du ved ligeså godt som jeg, at

Arthur har næsten overanstrengt sig med arbejde. Hvad underligt er der i, at han, især nu i denne rå og kolde høsttid, tager sig et glas af og til?

FRK. JORDAN.

Et glas! End om han nu drak henved en flaske pr. dag?

GUNHILD.

Tøv, det gør han ikke. Men at du, tante, skal være så ond, fordi om han i det senere ikke har tid eller lyst til at beskjæftige sig såmeget med dig som før, — det, synes jeg, er dårligt af dig.

FRK. JORDAN.

Om et par dage bliver du jo kvit mig, Gunhild.

GUNHILD.

Så må du endelig udmale for mamma, hvor skrækkeligt jeg har det her. Ingen omgang længere, ikke et menneske at se hele dagen uden jernbaneslusker, som bander og drikker. Uglen, som hylér så rædsomt hver eneste nat, må du ikke glemme at fortælle om. Du må idetheletaget endelig ikke glemme at gjøre mamma rigtig bange.

FRK. JORDAN.

Nu falder der mig noget ind: den aften, du kom ned i bare linnedet, husker du —?

GUNHILD.

Ja?

FRK. JORDAN.

Du bad mig endelig komme op, du havde drømt så stygt og var bange for at være alene.

GUNHILD.

Ja?

FRK. JORDAN.

Du frøs og skyndte dig op igjen til din seng, og jeg lovede at komme straks.

GUNHILD.

Ja?

FRK. JORDAN.

Jeg blev alligevel en stund nedenunder. Da jeg kom op, hoppede du just ind under tæpperne, og du klappede tænder. Nu falder det mig ind, at du kanske har ligget i det åbne vindu, mens du ventede på mig, og —

GUNHILD.

Nå?

FRK. JORDAN.

Og at du har hørt, hvad Arthur og løjtnanten talte sig imellem nedenunder på trappen.

GUNHILD.

Du er storartet, tante! For det første havde jeg slet ikke været ved vinduet, men borte ved døren for at høre, om du ikke kom. For det andet: selv om jeg havde ligget ud vinduet, kunde det aldrig have faldet mig ind at lytte efter den passiar, som Arthur altid fører med disse jernbanefolk.

FRK. JORDAN.

Samtalen dreiede sig nu den aften ikke om det almindelige.

GUNHILD.

Du siger det så underligt, tante. Det er ligesom om du mener, at Arthur, hvis han har havt nogen interessant samtale, ikke straks den næste morgen vilde have fortalt det til mig? Nu kommer Arthur straks, så skal vi spørge ham.

FRK. JORDAN.

Det tror jeg, du gør meget uklogt i. Du vil ikke opnå andet resultat end at se ham blive dobbelt så nervøs og grætten som før.

GUNHILD.

Men tante, hvad kan det da være? Du har altså formodentlig hørt noget?

FRK. JORDAN.

Hverken du eller jeg bør med et ord hentyde til hans samtale med løjtnanten.

GUNHILD

(utålmodig).

Men hvad er det med denne samtale?

FRK. JORDAN.

Jeg hørte et par ytringer blot. Hvis den slutning, jeg har draget, er rigtig, er det *ikke* noget farligt, Gunhild mor. De fleste mænd vilde neppe have taget sig videre nær af det.

GUNHILD.

Men hvorfor skulde netop Arthur —!

FRK. JORDAN.

Fordi han netop i de dage var lidt nervøs, og fordi han er så utrolig glad i dig og føler sig så ufortjent lykkelig, derfor bliver den mindste sky til en sort himmel. Han er kommen under uglens magt, om du så vil.

GUNHILD.

Gud for en fantasi hos dere af den gamle generation! Og disse ting havde du tænkt at divertere mamma med!

FRK. JORDAN.

Skab dig endelig ikke, barn. Dette er for alvorligt. Din mand føler sig måske ulykkeligere, end vi begge aner. Husker du for tre aftener siden, at vi to sad her ganske alene? Vi troede, Arthur var ude i haven.

GUNHILD.

Ja?

FRK. JORDAN.

Pludselig fo'r du sammen. Du syntes, du hørte skridt ude i køkkenet. Jeg blev også bange, og på tå gik jeg bort og gløttede på døren. Jeg tændte fyrstik og gik helt ud.

GUNHILD.

Og så —? Der var jo ingen? Du kom straks tilbage.

FRK. JORDAN.

Jeg listede mig op trappen. Døren til soveværelset stod åben, og derinde så jeg ham ligge på knæ og gråde, hulke over vuggen.

GUNHILD

(glemmende sig).

Å Arthur! Deilige Arthur!

FRK. JORDAN.

Hør nu, Gunhild. Jeg siger dig, han bliver gal, han taber sin forstand, hvis han skal gå længere her og gruble for sig selv. Når han nu kommer op igjen, så tving ham med alle mulige midler til at love, at han vil flytte herfra og ind til byen, jo før jo hellere. Det, der nu trykker ham som en mare, vil han le ad, når han kommer blandt mennesker. Da vil han selv fortælle dig, hvad han har gået og plaget sig med. (Lytter.) Hys! Ja ja, nu går jeg op i mit lille boudoir, jeg, Gunhild.

SJETTE SCENE.

GUNHILD. INGENIØREN.

INGENIØREN.

Sidder du så ensom, kjære Gunhild. Jeg kan ikke komme fra den tanke, at du i længden vantrives her.

GUNHILD.

Jeg har jo lille Arthur og dig, vennen min.

INGENIØREN

(adspredt).

Ja ja. — Ude er det lummert, og herinde er det forfærdelig varmt.

GUNHILD.

Stakkels Arthur min. Er du så træt?

INGENIØREN.

Å ja du, men mest nervøs. Denne underlige larm for et øieblik siden — hørte du den?

GUNHILD.

Hvad? — Nei.

INGENIØREN.

Det var oppe i skogtykningen lige over huset. Jeg hørte ganske tydeligt et vræl, det var som om der lå et stort tungt dyr og vandede sig i smerte.

GUNHILD.

Huf, Arthur, jeg bliver så bange.

INGENIØREN.

Jeg tænkte mig, at kanske havde en hest forvildet sig hid over fjeldet og var falden udfor styrtingen. Men da jeg så gik opover lidt og lyttede, hørte jeg ingen ting. Og jeg måtte da have hørt det, hvis en skabning havde ligget og kjæmpet i pine i alt det visne løv paa bakken.

GUNHILD.

Fælt, du!

INGENIØREN.

Du hørte ikke noget? Hm, da har jeg altså drømt i vågen tilstand. Det er også sådan en trykkende himmel ude, som kan fylde et menneskebryst med alskens angst.

GUNHILD.

Bliver det torden, tror du?

INGENIØREN.

Skyhimlen over fjeldet på den anden side fjorden er uhyggelig rød og tung. Rigtig en gammeltestamentlig himmel, så truende, at man fristes til, ligesom Kain, at løfte armen til væрге. Og alt blev med ét så stille du! Når jeg stansede op i haven og lyttede, hørte jeg ikke en lyd uden mit eget hjerteslag. Og da der faldt et vissent løv, blev stilheden endnu dybere bagefter. (Han kaster sig på knæ og gemmer hovedet i GUNHILDS fang. Hun kjærtegner ham.) Men hos dig, Gunhild, er der godt, å så godt! Å, gud gud, kunde bare du og lille Arthur blive lykkelige hos mig!

GUNHILD.

Vi bliver nok lykkelige, hvis bare du altid vil være forfærdelig glad i os.

INGENIØREN.

Glad i jer, Gunhild!

GUNHILD.

Ja sådan som du var ifjor og ivinter og isommer. Du sang og plystrede. Du kunde få

os til at le, så folk måtte tro, vi var gale. Nu er her aldrig latter længere. Hvad er kommen imellem os? Å, sig det, Arthur!

INGENIØREN.

Kjære lille deilige barn, spørg mig ikke om det. Manden din er en stor, utrolig stor dumpap, som går omkring og arbejder med chimærer og dumme etiske spekulationer, hvis du ved, hvad det er. Du vilde ikke, om jeg fortalte dig det, forstå alt det vrøvl, jeg har i hovedet. Kjære Gunhild, kan ikke du lade som ingenting og være glad og munter som sædvanlig. Jeg forsikrer dig, at jeg skal greie mine sygelige hjærnespind bedst selv, når jeg bare får klore med dem alene.

GUNHILD.

Du må sige til mig, hvad det er, Arthur. Ellers må jeg jo tro, at det er os, som skygger for dig, så du helst vilde være alene.

INGENIØREN.

Nei, er det for sådant mit lille barn frygter! Gives der andre mennesker i verden end dig og vort barn! Er ikke alt muligt mellem himmel og jord sort og ondt og hæsligt, for at I kan lyse!

GUNHILD.

Men du *er* ikke lykkelig med os, Arthur. Man har ikke din måde at være på, hvis man er glad i sin lille kone.

INGENIØREN.

Når jeg siger dig, at det er blot en forbigående melankoli! Glad i dig! Når jeg står ude på linien om dagene, længes og længes jeg efter at komme hjem og se jer i behold.

GUNHILD.

Du frygter for, at nogen skal komme og bortføre os?

INGENIØREN.

Ved jeg, hvad det er for ængstelser. Alt muligt frygter jeg. Jeg ser stenskred brage nedover fjeldet og rive huset bort. Jeg ser berusede arbejdere bryde ind i stuen —

GUNHILD.

Jeg vidste ikke, at min stærke store mand var så svag og barnslig.

INGENIØREN.

Svag? Barnslig —? Ja, måske er det barnsligt.

GUNHILD.

Skulde alle mænd, som har en sød lille kone og et dejligt barn gå bort og blive kjærringer —

INGENIØREN.

Å ja, Gunhild, det er jo meningsløst. Det er, som jeg har sagt, nervøsitet — sygdom. Det er en tankering, en tankemalstrøm, jeg er kommen ind i.

GUNHILD

(stigende).

Ja ja, ganske rigtig: det er sygdom, Arthur! Det er *uglen*, vil du vide det. Jeg har læst et sagn om et stort, ondt øie oppe i luften. Den, som først engang opdager det, han får ikke fred over sig, han tæres hen af angst, og han går rundt — du sagde det om dig selv for lidt siden — som Kain og skuler og løfter armen værgende mod himlen. Det er uglens store gule øine, du er bleven opmærksom på, og som forfølger dig. Derfor skal vi bort herfra! Straks! Ind mellem mennesker skal vi og glemme de onde øine. (Mildt, mens hun klapper ham.) Tror du, Gunhild kan tåle at se sin store deilige mand gå her og sygne hen og blive blegere og nervøsere dag for dag. Nei, vi skal have ham ind til byen, ind mellem menneskerne, og få ham glad igjen som før. Lover du altså, at vi skal reise?

INGENIØREN.

Du er jo vant til et muntert og lyst hjem med selskabelighed. Det tænker jeg ofte på, nu vinteren står for døren, at det er urigtigt af mig at beholde dig her. Reis du og barnet sammen med frk. Jordan og bliv hos din moder, til det er våren, og løvet sprætter.

GUNHILD.

Og du?

INGENIØREN.

Jeg passer ingensteds så godt som her. Desuden er jeg jo ved mit arbejde og ved min kontrakt bunden til at forblive. Jeg reiser bort til Brudvig jeg, og bor hos doktoren. Vi har netop talt om det. Her er det jo for trist at bo alene.

GUNHILD.

Tak skal du have.

INGENIØREN.

Naturligvis kommer jeg ind til byen hver lørdag og bliver over til om mandagen.

GUNHILD.

Nei, hvor sødt! Og du, som her ikke tåler at være borte fra mig ti timer i træk, du er ikke bange for at lade mig være alene en hel uge ad gangen derinde i byen?

INGENIØREN.

Der hos din moder ved jeg jo, at du har det godt.

GUNHILD.

Men sæt —?

INGENIØREN.

Nå —?

GUNHILD.

Jeg gruer så —: sæt, at nogle af de kavalierer, som kommer til os, — ja, du husker jo, hvordan de var —, at de skulde benytte sig af

dit fravær til at gjøre tilnærmelser. Vilde du ikke synes, det var ækkelt?

INGENIØREN.

Lige overfor dig og i din moders hus, vil man aldrig driste sig til sådant, Gunhild.

GUNHILD.

Jeg bare siger: sæt, at sådant alligevel skulde komme dig for øre!

INGENIØREN.

Hvad skal dette betyde! Er det dig, Gunhild, moder til vort lille barn deroppe, som forsøger dig i denne spøg!

PIGEN

(stikker hovedet ind).

Nu er badevandet færdigt, frue.

GUNHILD.

Jeg kommer straks. (Da døren er lukket.) Ingen kjender sig selv og sine egne svagheder, Arthur. Der kan forekomme såmeget i livet. Jeg bare sætter det som et eksempel, forstår du: Hvis jeg nogengang i livet skulde blive dig utro, så bør dit had kun gå ud over mig. For hvis du istedenfor lader det gå ud over den, man pleier kalde forføreren, viser det kun, at du har betragtet din kone som en død, men kostbar ting, som en anden har stjålet.

INGENIØREN

(træt).

Reis, reis kun Gunhild.

GUNHILD.

Men kjære Arthur, hvorfor ser du således på mig. Det var jo bare en spøg. Forresten er det jo afgjort, at du bliver med til byen. Så, vennen min, sæt dig nu til at arbejde. Om en halv times tid kommer jeg ned og spiller for dig.

SYVENDE SCENE.

INGENIØREN. Senere EN VAGABOND. Derefter MOSJØEN.
Derefter GUNHILD.

INGENIØREN

(jager op og ned ad gulvet med hånden om panden).

At have levet sammen i et år, i en lykkesrus, og så pludselig føle sig så fjernet fra hinanden! «Sæt dig til at arbejde!» Vilde hun have sagt det så roligt og ligetil, hvis hun virkelig havde haft en følelse af, hvad det er for nogle helvedes onde ting, jeg går omkring og plager mig med? Nei. Å, til djæveln med al ting! Hun finder mig kjedelig som jeg nu er, det er sagen. Hun vil forberede mig. Hun vil lade mig vide, at hun er en kvinde med lyst på livet! (Han farer sammen.) Hys! det banker.

(Døren åbnes, og ind træder en Vagabond).

VAGABONDEN

(tager huen af, bliver stående tæt op ad døren).

Er han sint?

(Han peger mod ovnen.)

INGENIØREN.

Hvem mener De?

VAGABONDEN.

Hunden der — under ovnen?

INGENIØREN.

Der er ingen hund.

VAGABONDEN

(mistroisk, uden at komme nærmere).

Ja så? (klagende) Jeg er en fattig mand, som er på reise.

INGENIØREN.

Hvor reiser De hen? Hvor kommer De fra? Kommer De fra byen?

VAGABONDEN.

Nei, jeg kommer nordenfra Søndmørs-trakterne.

INGENIØREN.

Jeg mener: kom De med dampskibet hid idag?

VAGABONDEN.

Nei, jeg kommer dragende på linien. Jeg vilde søge mig arbeide her i fjorden.

INGENIØREN.

Hm.

VAGABONDEN

(klagende).

Men nu er jeg bare en fattig, sulten mand. Jeg har ikke spist på to dage, og så fryser jeg så fælt, og så vilde jeg bede herren —, (han stanser, det ingeniøren tager op sin portemonnæ. Siger så med blikket mod ovnen.) Tak og ære. Jeg tør ikke komme nærmere. Bider han?

INGENIØREN.

Å nei, ikke når han ser, jeg taler med Dem.
Ellers er han ikke tryg.

VAGABONDEN

(med et smil).

Han er der altså alligevel?

INGENIØREN.

Vær'sartig, her har De penge.

VAGABONDEN.

Tak og ære. Tak og ære.

(Hilser og smyger sig ud.)

INGENIØREN.

Hvor han gjorde mig angst, den fyr! Hvor var den ikke uægte hans dialekt! Han forsøgte at snakke svensk. Men hvor lød det så ikke lummert at høre den hjemlige accent bryde frem! Og fyren selv! I det øieblik, jeg tog op pengene, og han troede sig ubemærket — hvilket udtryk fik ikke i det sekund hans ansigt af lurende svig! Dette forfærdeligt onde udtryk lige efter den klynkende tone stak mig, så jeg blev stiv af rædsel indvendig. Men da jeg så stirrede ham ind i ansigtet uden at røbe forsagthed, tog han fat igjen på sin hyklende klynkende tone —? Vilde han ind og sondere terrænet? Tænker han på at komme igjen inat, når huset sover? Vilde han se, om her boede vågne folk? Hm! To gange lod han, som om han så en hund under ovnen for at få vide, om her overhovedet fandtes

hund i huset. Det var mig yderst påfaldende.
 — Ja, hvad var det for en sort sjæl, som lurte i det fjæs! (Han åbner døren på vid gab og ser ud.) Han er ikke gået stien opover, for da måtte jeg have skimtet ham. Han må være gået ind i tunnellen derborte. Jeg skal dø på, at han nu står skjult i det bælgmørke hul og lurer! Synes jeg ikke, at jeg ser to gule øine! Men vent, vent! (Han går til arbejdsbordet, griber revolveren og undersøger den.) Din sorte sjæl skal få mærke, at vi her er vågne folk! Vi har noget at modtage dig med! (Han slukker lampen; rødt skjær fra himlen falder ind gennem døren.) Lampen må slukkes, ellers ser han mig.

(Da han vender sig, står MOSJØEN på tærskelen.)

INGENIØREN.

Mosjøen! Hvor jeg er glad, at du kommer engang. Kom og varm dig ved ovnen her, jeg må tale længe med dig.

MOSJØEN.

Du er da underlig, det er da ikke mere end nogle få aftener siden, at vi taltes ved.

INGENIØREN.

Vi?

MOSJØEN.

Nu er du vist bleven sløv også, Høier. Husker du virkelig ikke, at du blev afbrudt af frk. Jordan i den lille speech, du holdt til mig!

INGENIØREN.

Det er sandt. Men den aften forestilte jeg mig blot, at du var her, og at jeg fik forklare mig og undskylde mig for dig. Hvordan kan du vide det, at frk. Jordan kom?

MOSJØEN.

Jeg var jo her i stuen, mand.

INGENIØREN.

Du vil gjøre mig mere forvirret i hovedet, end jeg er. Sig mig: kommer du nu for at hævne dig. Se her: tag revolveren og skyd mig ned.

MOSJØEN.

Nei, hvorfor skulde jeg det! Det at bringe sig selv i tugthuset er da vel ikke den rette måde at hævne sig på.

INGENIØREN.

Hvad vil du da her!

MOSJØEN.

Jeg vil bare se på dig. Det har jeg opdaget er den klogeste måde at hævne sig på *dig*.

INGENIØREN.

(trækker sig langsomt om bag arbeidsbordet. Der bliver mørkere i stuen, skjæret fra himlen svinder.)

MOSJØEN.

Se! Sådan krymper du dig og skjælver og viger tilbage, hvergang jeg ser på dig.

INGENIØREN

(synker ned i en stol).

MOSJØEN.

Du kan nok tro, jeg holder øie med dig. Jeg giver mig ikke, før du retter den lille plaffert dér mod dig selv.

INGENIØREN.

Er du da bleven til is og jern deroppe!

MOSJØEN.

Jeg er bleven til en ugle. Jeg sidder hver eneste nat i birketræet udenfor din kones vindu og titter på dig. Du er så komisk, når du går omkring og søger efter mig.

INGENIØREN.

Så skal din onde gestalt fanden tage mig engang —!

(Han skyder efter MOSJØEN.)

MOSJØEN.

Ikke det. Da kommer blot din kone løbende. Nei, morsomst var du for et øieblik siden, da jeg var inde og bad om skillinger —

INGENIØREN.

Mosjøen, Mosjøen! Når vil du holde op at forfølge mig!

MOSJØEN.

Som jeg har sagt: når du har rettet den dér mod dig selv. Det bliver ikke længe til. Jeg

har allerede opnået at få din kone til at ønske dig vel heden —

INGENIØREN

(slynger revolveren efter ham).

Din sorteste djævel!

GUNHILD

(kommer).

Arthur, Arthur! (Hun falder hulkende ned foran ham. Pigen ser ind, bringer straks efter et lys.) Gå ud, gå ud, Brita. Lad ikke frøken Jordan komme ind!

(Pigen går. Det første lyn slynges ind i stuen, derefter dunder tordenen.)

INGENIØREN.

Gunhild, Gunhild, stakkels barn! Jeg er bleven gal, du. Reis til byen med mig. Få mig ind på en sindssygeanstalt.

GUNHILD.

Elskede Arthur, du *er* ikke sindssyg. Men hvorfor har du ikke af dig selv fortalt mig dette med fru Mosjøen! Det gjør jo ingen ting, Arthur. Du går bare og indbilder dig —

INGENIØREN.

Gunhild, jeg er så træt.

GUNHILD.

Ja, elskede vennen min, du er træt. Jeg skal tage vuggen ned i dit værelse inat og ligge hos dig. Så skal jeg forklare dig, hvor jeg elsker dig, og hvor dum du er.

INGENIØREN.

Men jeg *var* gal iaften, Gunhild.

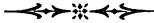
GUNHILD.

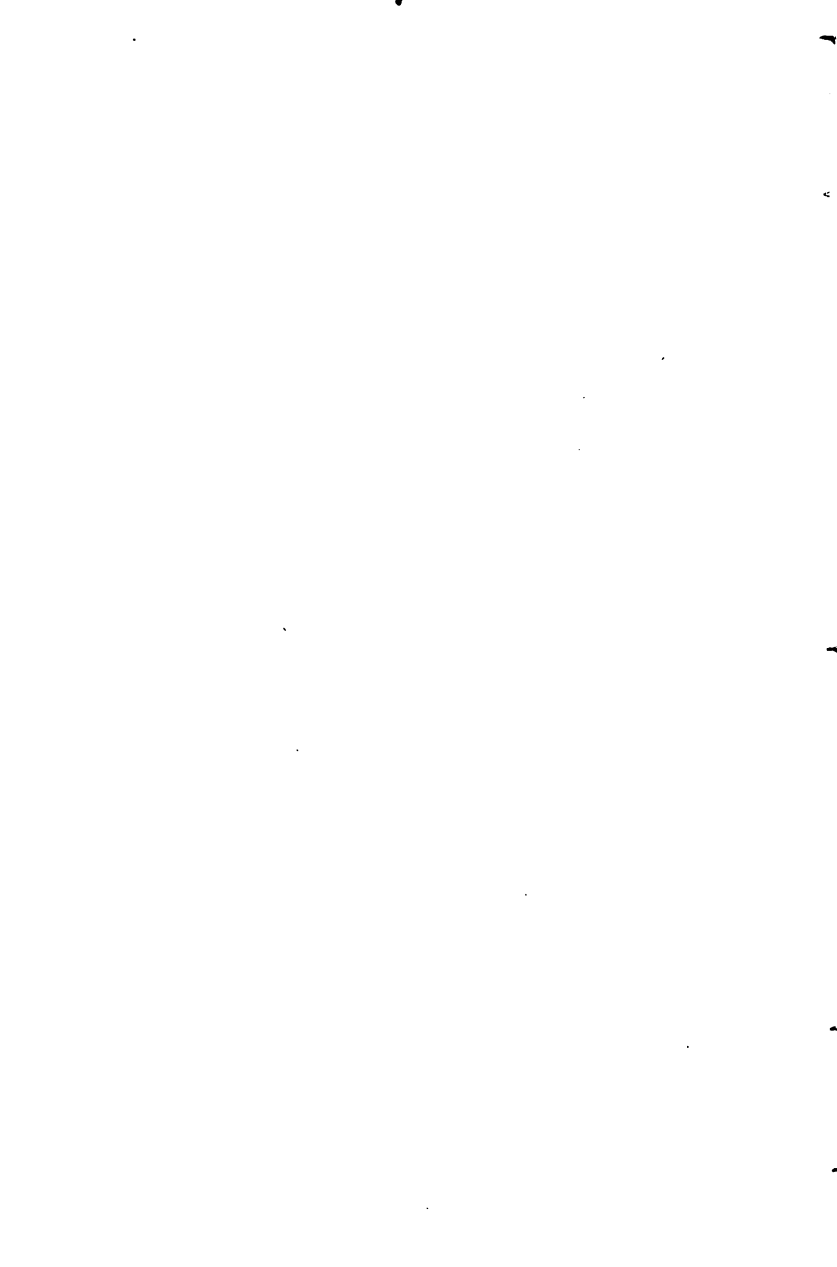
Tøv med dig! Du er deilig, Arthur. Du aner ikke, hvor godt jeg forstår dig. Jeg er meget mere glad i dig nu end før.

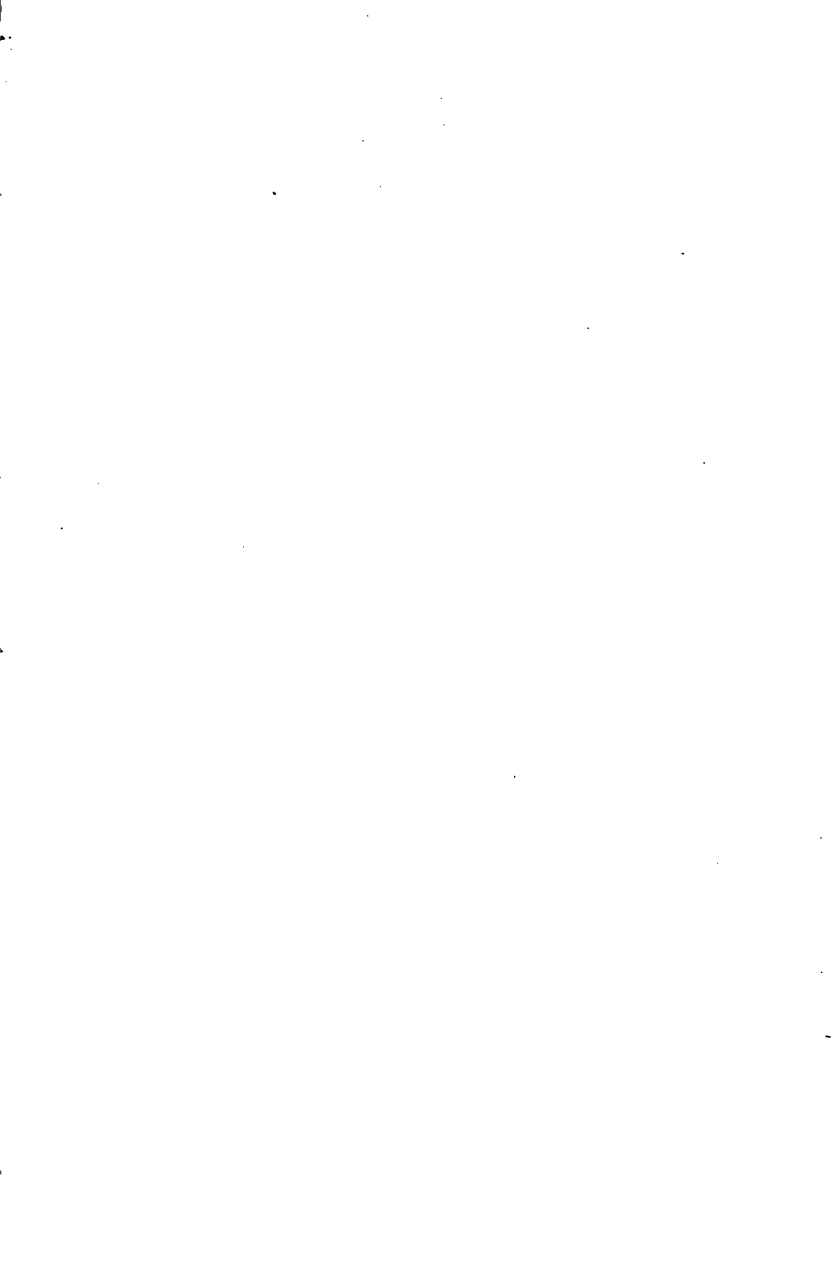
INGENIØREN.

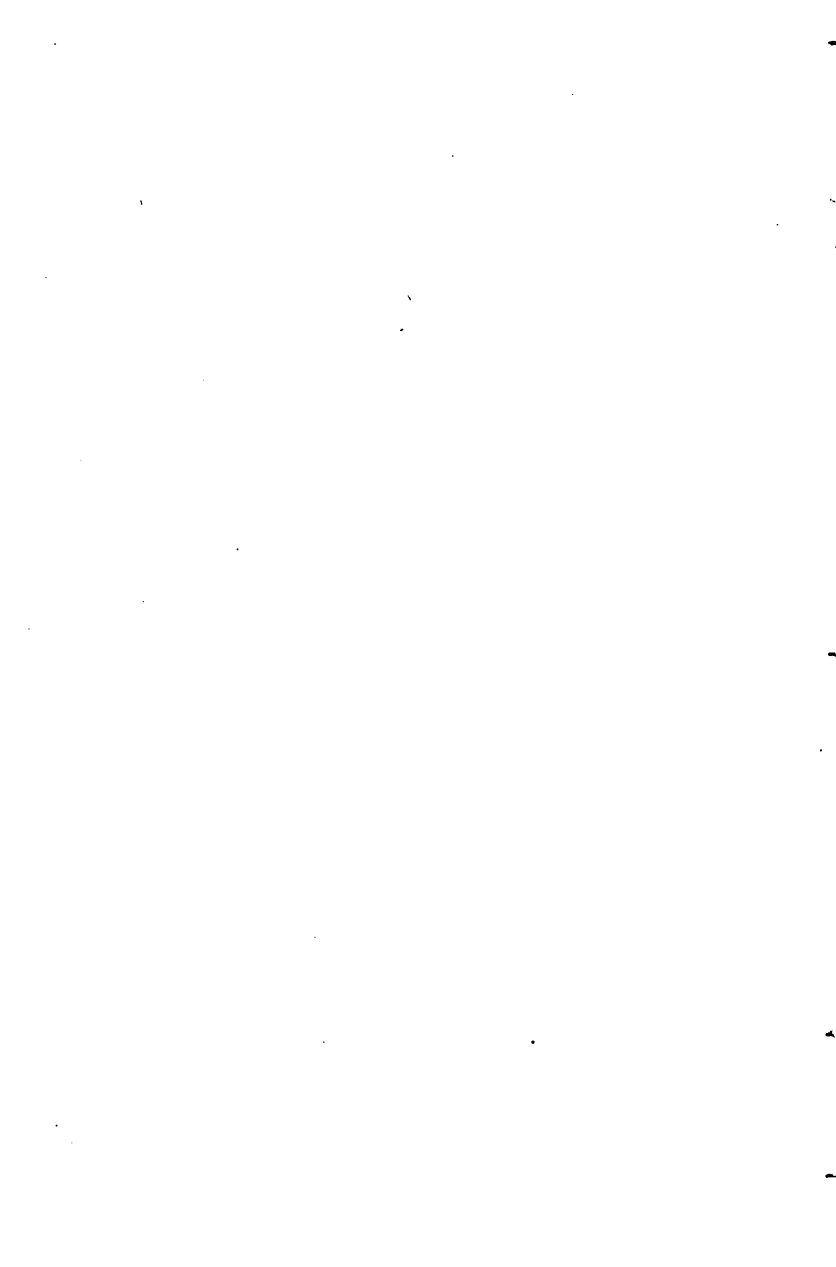
Gunhild!

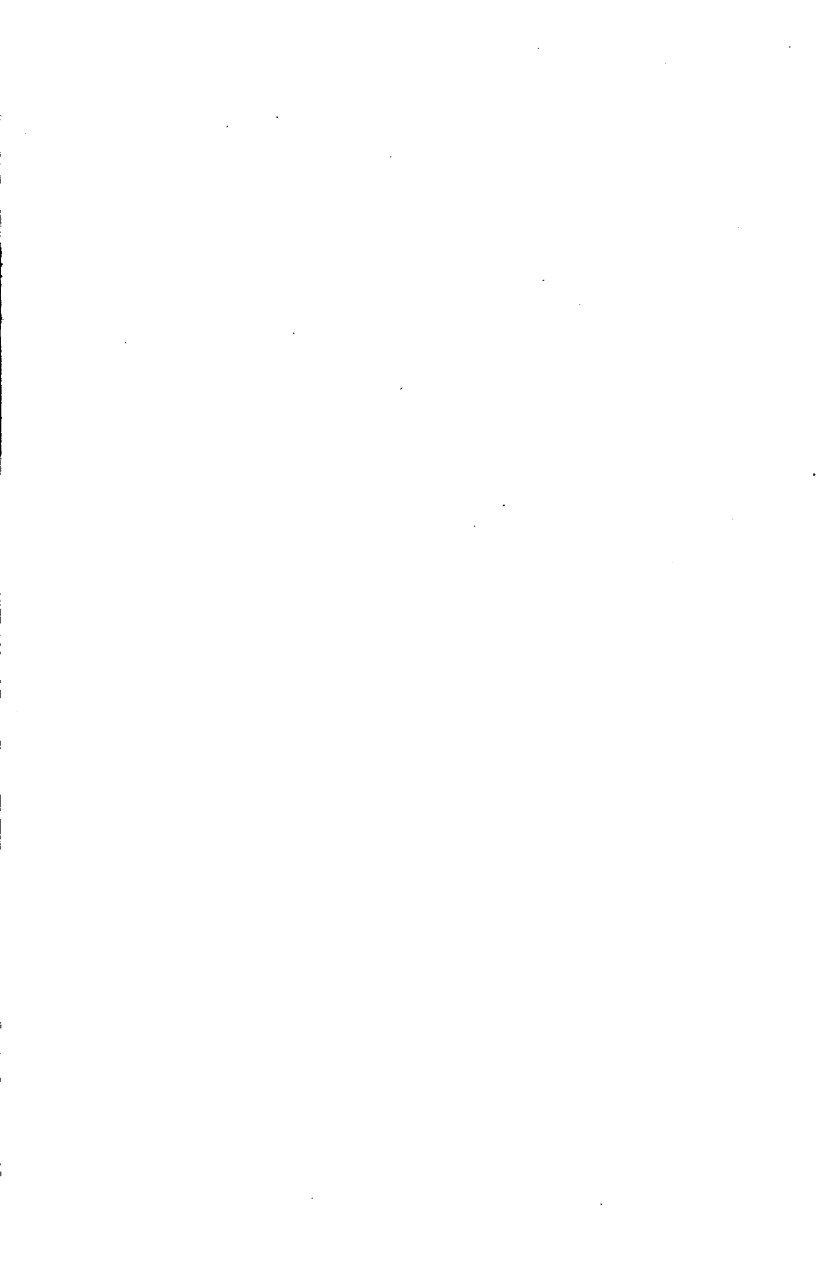
(Tæppet falder.)

52. 67. 100. 110

